

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadottnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A leányok.

A leányok nevelésének és iskoláztatásának kérdése folytonosan nyílt és égető kérdés. Ma ilyen, holnap olyan alakban, de mindig előáll, hogy megoldást követeljen.

A művelt magyar családok roppant többsége, különösen a vidéken, állandó zavarban van, hogy hol és miképpen neveltesse ki leánygyermekét? S a zavar és nyugtalanság annál nagyobb, minél gyorsabban halad előre a műveltség az országban s minél több alaposan művelt fiatal embert adnak felsőbb iskoláink az életnek. Pedig ezeknek a száma nemcsak igen nagy, hanem viszonyainkhoz mérve szinte túlságos.

Ezer és egy jel mutatja a családi életben, a társas életben és a nyilvános életben, hogy

a fiúk és leányok műveltségi viszonyai között igen nagy aránytalanságok vannak. Ezer és egy konfliktus és ferde helyzet mindenütt, a mi kiegyenlítést, elsimitást követel.

A férj és nő között fenforgó műveltségi differenciákat az irodalom egymaga nem egyenlítheti ki, mivel azok elemi természetűek és többnyire igen nagyok. A hirlap és könyv sokat tehet és tesz is az általános műveltség színvonalának emelése körül. Tényleg milliónyi hézagot tölt ki naponként; de ott, ahol a műveltség, a tudás, jó nevelés és helyes izlés elemi kérdéseiről van szó, a »felnevelés« irodalmi oktatása elkésett. Az iskola és a nevelési rendszer hiánya vagy fogyatékosága a hiba.

Pedig a »szükséges műveltség« mértéke mindig nagyobb. A fiúk katonamértékét a militarizmus leszállította, de a leányokét a műveltség fölemelte. Nagyon fölemelte. A létért és házasságért való küzdelemben a nagy hozomány nem elegendő. Különösen nem elegendő a boldogsághoz. A leánynak ma már alapos műveltségre is szüksége van, hogy megállja helyét az élet minden viszonyai közt. Vége van annak a szép időnek, a mikor sütni-főzni elég volt a legfőbb még a harisnyakötés művésze járult a »házas« neveléshez. A kornak nagy műveltségi igényei vannak s a nőemancipáció kérdése voltaképpen az, hogy a nőket a kultúra dolgában ne tekintstik alsóbb rendű lényeknek, hanem lássuk el egyenrangú műveltséggel.

Egészen világos lehet mindenki előtt, — s a ki előtt nem világos, azt az élet durva könyökdöntései figyelmeztetik reá — hogy elhanyagolt leánynevelésünk számos boldogtalanság és szenvedés okozója. Valószínűleg a magyar kultúra legszebb virágai mindaddig

nem fészenek ki, a meddig az érdekelt állami, felekezeti és társadalmi tényezők vállvetett munkája nem teremti meg a magyar nők nevelésének egészen új és kielégítő rendszerét.

A praktikum a dologban az, hogy igen kevés és jobbára tökéletlen leányiskola áll a művelt családok rendelkezésére. S a jobb intézetek annyira drágák, hogy azokban csak a gazdagabb családok neveltethetik leánygyermeküket; azok se mind. És ez is többnyire csak a fővárosra és nagyobb vidéki városokra áll.

A kisebb városok és a falvák intelligens családjai csaknem egészen el vannak zárva attól, hogy leánygyermeküket a kor és az élet követeléseikhez mérve kiképezhessék. Pedig a magyar élet tősgyökeres része — agrikultúr jellegénél fogva — épen ezeken a helyeken lakik. De mit csináljon, ha kellő iskolai nincsenek s internátusra gondolni nem mer, nem csak azért, mivel igen drága, de mivel nagyon kevés van.

A polgári iskola (már t. i. a hol van) az egyetlen hézagpótló. De sem ezek száma, sem berendezése nem elégíti ki a műveltség fokozottabb igényeit. Ezen az oktatási rangon pedig internátusok egyáltalán nincsenek, ha csak nem magán intézetek, a melyekről különben »nulla mentio fiat.«

Sajátságos, de úgy van, hogy Magyarországon a rendszeres leánynevelés egyedül a kath. egyház zárdáiban van keresztülvive. Csak ezeknek vannak évekre terjedő, jó hagyományokkal és következetes rendszerrel bíró internátusai. S meg kell adni, hogy a kath. főpapok dús alapítványokat tettek és tesznek folytonosan, hogy a vallásos jellegű, de hasznos internátusokat szaporítsák. Szinte szégyen a magyar államra nézve, hogy az

A „Székelyföld“ tárczája.

A leányrabló.

— Utazási élmény. —

(Németből.)

(Folytatás.)

— Jól van. Ül le, hogy egy kicsit magadhoz térj! Látja, Charles, megmondtam, hogy nem érik utól. Ügyes és bátor legény, a mit kevés singaliról lehet mondani. Épen azért tetszik nekem.

— Sir, ön egy kegyes maharadsa! — mondá Kaladi.

— Hallgas! — mondá Raffley — a czápák rég megették volna engem, ha te meg nem mentesz. Mert hát tudja meg azt is, Charles, hogy ő hogyan mentette meg életemet. Midőn egykor gőzösömmel ezt az unalmas szigetet körül jártam, kedvem kerekedett a gyönyörhalászatot megnézni. Hogy jobban lássam, kiállottam a korlátra egy kötélbe fogózkodva. De nem ismertem az áramlat természetét és egyszerre oly heves lökést kaptam, hogy a vízbe zuhantam. A kormányos el volt foglalva a maga dolgával, a parancsnok rendesen magam voltam, s így senki sem volt, ki a gépésznek jelt adott volna megállásra. Ez a derék legény észre vette esésemet. Már három perce, hogy lebukszott volt, épen akkor jött a földszinre jól megrakodva kagylókkal. Rögtön eleresztette száknyáját s utáam uszott. Épen jókor ért hozzám. Mert am-

bár jó uszó vagyok, mégis annyira ki voltam merülve, hogy tovább nem bírtam volna magamat fentartani. Végre a hajón is észrevették a bajt, megállították és Kaladi segélyével a födélzetre hoztak. Te most itt maradsz, ön pedig kísérjen engem a mudellierhez.

A singalit bezártuk a szobába és távoztunk.

A mudellier lakása előtt egy egész sereg szolga álldogált. E vidéken divatban van, hogy a hivatalnokot minden ténykedésben más-más szolgák veszik körül.

— A nagy mudellierhez akartok menni? — kérdé az egyik.

— Oda.

— Jöjjetek holnap; ma már későn van.

Raffley lódított egyet az emberen, hogy meszszire eltántorgott.

Csakhamar körülvett egy egész sereg; sőt némelyek meg is ragadták karjainkat. Raffley felémelte ernyőjét s akkorát vágott egyik fejére, hogy rögtön szabad teret nyertünk.

— Látja, mire jó ez az universal eszköz, mondá nevelve. Talán nyújthatok mindjárt más bizonyítékot is.

A verandán keresztül egy előszobába értünk, melynek falai nem érintik a tetőt, hanem csak ember magasságának, hogy fönt szabad levegő járhasson. Ez az építkezés Point de Galle-ban általános. Az előszobában két szolga ült.

— A nagy mudellierhez akartok menni? — kérdék.

— Hozzá.

— Este nem lehet vele beszélni. Ki eresztett be?

— Mi magunk, ha úgy tetszik.

— Jöjjetek holnap; most távozzatok.

— Nem úgy — mondá Raffley s egyenesen a másik ajtó felé tartott.

A szolgák utját állották. De ő jobb kezével megragadta az egyiket, a ballal a másikat, kivette az ajtón s odalódította az utcán álló szolgák közé. Iszonyu láрма támadt erre.

— Siessünk, Charles, menjünk be; különben elbujik a mudellier, azt hívén, hogy őt is ki akarjuk telepíteni.

Másik szobába léptünk. Ennek falai bambusz-ból voltak, ékesítve banaan levelekkel. Közepéről a lámpa függött alá, mely halvány fényt vetett a szétterített drága perzsa szőnyegre. Ezen a szőnyegen ült keresztbevetett lábakkal az az ember, kit mi kerestünk. A kis termetű hivatalnok egészen sárga selyembe volt burkolva. Nagy szemei, félig nyílt ajkai, aggodalmas arcvonásai bizonyították, hogy az előbbi zajt ő is hallotta és hogy látogatásunknak nem igen örvend.

— Good day! — köszönté őt Raffley angolul, jóllehet tudta, hogy nem érti meg. A mudellier is mondott valamit s intett fejével.

— Mit akartok itt? — kérdé azután.

— Le akarunk ülni — mondá hidegvérűen Raffley és minden további ceremónia nélkül letelepedett a mudellier jobb oldalán, intve nekem, hogy hasonló cselekedjem a baloldalon. Úgy is tettem.

Mai számunkhoz a BUDAPESTI HIRLAP előfizetési felhívása van mellékelve.

egyházzal lépést nem tarthat, sőt nyomába is alig léphet ezen a téren.

De hát nem egész Magyarország van a katolikus hiten. Magát a magyar kath. népesség művelődési igényeit sem képesek ezek a különben jól szervezett, de elvégre is korlátozott számú női kolostorok kielégíteni. A többség, az óriási többség tehát keres és mindig keres.

Trefort felállított néhány felsőbb leányiskolát. Ezek legtöbbjénél ismét nincs internátus. Csak iskola és nem nevelő intézet. De így is azonnal túl voltak tömve. Nem lehet tehát csodálni, ha a művelt Magyarország a tanítónő-képző intézeteket a szó szoros értelmében megrohanta leánygyermekével. Itt nemcsak a magasabb műveltség kecségetett, de a szükséges vagy esetleg szükséges kenyérkereset kilátása is.

Most itt is beállott a tultengés. A megrohant tanítónő-képző intézeteket védelmezni kellett a destrukció ellen. Nehogy jellegüket veszítsék, Csáky Albin gr. miniszter a minapában rendeletet bocsátott ki, hogy a leány-növendékek áradatát visszatartsa. Elrendelte, hogy a növendékeket még jobban meg kell rostálni. Csak azokat szabad fölvenni, a kikre nézve komoly garanciák vannak, hogy valóban tanítónők akarnak lenni. A kik pedig kedvezményt kapnak, azoknak a szülei térítvényt kötelesek adni, hogy a leány legalább öt évig tanítónő lesz, különben utólag meg kell fizetnie a kedvezményeket. Általában véve pedig emelni fogják a fölvételeknél gyakorlott szigorot.

Most tehát ismét az történt, hogy a jobb műveltséget kereső nőket visszaszorítják, nem hogy tért nyitnának nekik.

Ez nem megrovás, mivel a miniszternek csakugyan meg kellett védelmeznie azon intézetek jellegét a szakadatlan ostrom ellen. De hát mi lesz azokkal a leányokkal, a kik ezen kitűnően vezetett állami intézetekben nem kapnak helyet?

A kultuszminiszter mindenesetre gondoskodott arról, hogy a kenyérkereset gondjaitól gyötört művelt családok leánygyermekének megint egy praktikus pálya sorompói nyiljanak meg. Az őszre felállítja a női kereskedelmi tanfolyamokat, a melyeket Budapesten a vadász-utcai polgári leányiskola mellett előbb nagy sikerrel kipróbált.

Ez nagy jótétemény lesz, kétségtelen. De hát ismét csak egy intermezzo a szükségek,

— Te vagy-e a böcs mudellier, ki Point de Galle bünei felett ítél? — kérde Raffley.

— Én vagyok.

— Mi a neved?

— Orivana ono Javombo.

— Jó hangzásu, nemes neved van; de én azt mondom neked, nem leszsz sokáig mudellier.

— Mit mondasz? Nem értelek.

— Kié ez a sziget?

— A nagy királynőé.

— Ki adta neked ezt a hivatalt?

— A kormányzó, ki hatalmas királynőneknek szolgálja.

— És ő el is veheti?

— El, ha úgy akarja.

— Hát akarni fogja.

— Miért?

— Mert te nagy bünt követtél el idegen tulajdon ellen, mely felett neked nincs hatalmad.

— Hallgass, te frank! Ajkad hazugságot mond a nagy királynő hü fiáról.

— Ismered a Kaladi nevet?

— Imerem. Kaladi kétszer szökött meg, hogy a halált kikerülje, de embereim utána vannak és vissza fogják hozni.

— Milyen jognál fogva üldöztetted?

— Embert ölt.

— Ő csak egy haszontalan chinait ölt meg. Ismerted a halottat?

(Folytatása következik.)

kivánságok és követelések nagy és egyetemes tömkelegével szemben. A műveltség után epedő intelligens Magyarország nagy többsége ismét csak ott áll, a hol ezelőtt, s az általános igény ismét csak kielégítetlen marad.

A kultuszminiszteriumban, tudjuk, sok minden történik most. Nagy gyakorlati szervezések, szabályozások és rendezések folynak. Mindenki tisztelettel tekinthet erre a munkára. Azonban a leánynevelés és oktatás általános rendezésének kérdése sürgősség tekintetében mindent felülmul.

Ezernyi ezer fájdalmas tüprengésnek, kielégítetlen jogos igénynek, elkésett szomorúságnak s korai nyugtalanságnak adunk kifejezést, mikor ezt sürgetjük. Sürgetjük azzal, hogy a kultuszminiszter feljogosítva érezheti magát arra, hogy a budgetben erre a célra nagyobb összeget követeljen.

P. H.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház szerdai ülésén Thaly Kálmán történelmi csevegésekkel töltötte meg a közigazgatási vitát. Utána Horánszky Nándor mondott igen figyelemreméltó beszédet a törvényjavaslat mellett. A függetlenségi párt többször zavarta a szónokot, kinek azonban segítségére jött a szabad-elvű-párt helyeslése. Horánszky nem minden tekintetben tartja ugyan kielégítőnek a törvényjavaslatot, de azért elfogadja, mert nem akarja a reform keresztülvitelét lehetetlenné tenni, vagy elhalasztani. Beszéde után a szabadelvű-pártból is többen üdvözlötték a szónokot.

Az ülés végén Szapáry Gyula gróf miniszterelnök válaszolt Komjáthy Béla interpellációjára, a „csongrádmegyei állapotok“ tárgyában. A miniszterelnök teljes nyíltsággal és igen részletes adatokkal ismertette ezeket az állapotokat, hangsúlyozta, hogy azokon javítani kell, de kijelentette azt is, hogy a főispánt, ki a visszaélések gyökeres kiirtásának nem kellemes munkájára vállalkozott, e működésben teljes mértékben támogatja.

Ugron Gábor a primási szék betöltése tárgyában interpellálta a vallás és közoktatásügyi minisztert; Polónyi Géza pedig az aranyos-maróthi törvényszéknél régóta üresedésbe levő állások miatt intézett interpellációt az igazságügyminiszterhez. Majd ismét Ugron Gábor interpellált; a sajtószabadságra nézve sértőnek találta a belügy-miniszternek és a békésmegyei főispánnak egy rendeletét. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök előzetesen kiadott rendeletében is az 1848-iki sajtótörvényhez ragaszkodott.

A székelyek érdekében.

Potsa József urhoz Háromszék megye főispánjához a m. kir. államvasutak igazgatósága a következő jelentést küldötte:

Méltóságos Potsa József urnak,

Háromszék vármegye főispánja,

Sepsi-Szentgyörgy.

A kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságának folyó évi április 16-án 9616. sz. a. kelt magas rendeletére hivatkozva, van szerencsénk Méltóságodat értesíteni, hogy budapesti főműhelyünkben egyelőre 5 (öt) fiatal székely közműves nyerhet alkalmazást.

Az esetleg jelentkezőktől egyéb feltételeket nem kívánunk, mint hogy ép, egészséges és nőtlen itjakk legyenek, továbbá valamely fa, vagy vasanyaggal dolgozó kézműves mesterséget tanultak legyen.

Napibérük egyelőre 1 (egy) forint leendő, a mely használatosságuknak és szorgalmuknak megfelelőleg emelkedhetik.

Miután hasonló megkeresést a két szomszéd vármegye főispánjához is intéztünk, czélszerűnek vélnők, ha Méltóságod a kijelölendő egyéneket illetőleg az előbbiekkal érintkezésbe lépni méltóztatnék, nehogy esetleg több egyén küldessék fel, mint a menyninek elhelyezése egyelőre lehetsé-

ges. Az utazási költségeket az illetők sajátjukból tartoznak fedezni.

Végül megjegyezzük, hogy az intézet velük szerződéses viszonyban nem lép, a menyniben azonban úgy magaviselet, mint használhatóság tekintetében megfelelnek, állandó alkalmazásra és keresetre számíthatnak.

Szives választát mihamarább kérjük, hogy a kereskedelemügyi Miniszter ur ő Nagyméltóságának jelentést tethessünk.

Budapest, 1891. június hó 14. én.

Az ált. igazg. (üzl.) főoszt. igazg. helyett:

Czigler,
miniszeri tanácsos
igazgató.

Szinészet.

Szerdán a „Czigánybáró“ adatott majdnem üres ház előtt a legprimitívabb paródiában és szörnyű rossz előadásban. Jól tudjuk, hogy üres ház előtt nem nagy kedvük lehet a szereplőknek játszani, de a jelen levő közönség pénzéért méltán követelhet, nem művészi, — mert arról szó sem lehet — de jó produkciót. Mátray Margit (Saffi) vállalkozott a mai előadás nagymérvű fogvatékoságait feledtetni, s úgy szabatos játékkal, mint ének-számainak precíz éneklésével méltán megérdemelte a tapsokat, melyekkel még nyílt jelenetben is elárasszotta kedvencét a kis, de hálás közönség. Csátár (Gábor) diákja rokonszenves alakítás volt. Németh tavalyi Zsuppánja hasonlíthatatlanul jobb volt a mainál. Deréki (Carnero) megállta helyét. A czinszerepet B. Prielle Kornélia hajdani hangjának romjaival énekelte; úgy játékaival, mint énekével teljesen hidegen hagyta a közönséget. Dobozi Jozefin Czippa szerepével próbálkozott meg — sikertelenül. Szép a buzgósság, de még is az nagy merészségre mutat, hogy ily fontos és előkelő szerepre vállalkozik, mi nem dicséretet, hanem megrovást érdemel, mert az nem hasznára, de határozott kárára válik. Tegyen előbb szert rutinra, tanuljon sokat, nagyon sokat, s ha jól betanult egy nagyobb szabású szerepet s egészen biztosnak érzi magát benne, szívesen látjuk s igyekezzék méltatni fogjuk. Peterdi Ilona (Arzena) a jól sikerült gyzsekek halmazával kedveskedett. Ez előadás sikertelenségét a karmesternek rójuk fel. Ha látja azt, hogy nem lehet s kellő erővel nem rendelkezik, ne menjen bele a darab színrehozatalába, melynek jó vagy rossz kimenetele legelső sorban őt dicséri vagy sújtja. Egy „Czigánybáró“-t három szál karénakkal előadni, istenkísértés! Ezek után ne csodálkozzunk a közönség közönyén.

Csütörtökön Egyri Kálmán igazgató jutalomjátékaul egy régi jó magyar vigjáték: „Parlagi Jancsi“ került színre kitűnő előadásban. A szép számban jelenvolt közönséget — melynek tulajdonképpeni részvevőiből tölt ki s mely a jutalmazott virágosokkival tüntette ki — igen jó kedvre hangolta Parlagi Jancsi szegletes alakja, melynek úgy hibát mint erényeit találó vonásokkal mutatta be Egyri. A közönség zajos tapsokkal fejezte ki osztatlan tetszését a jutalmazott iránt — kinek ez egyik legjobb szerepe volt — nem csak kitűnő játékáért, hanem énekeért is, mely ma különösen szép volt. Méltó tanítómestere volt Parlagi Jancsinak Liptay Lajos (Vidor Máté), ki sok eredetiséggel karakterizálta a „régijó idők“ nevelőjét. Kiváló dicséretet érdemelnek még: Mátray Margit (Rózi), Szilágyi Szerena (özv. Széppatakiné), Csátár (Báródi). Németh (Lepkényi) és Szarvasi (Kerthalmi) pompás epizód alakok voltak.

Különfélék.

— Jubileum. Deréki Antal, szintársulatunk kitűnő rendezője, hétfőn ünneplő színészi működésének 25 éves jubileumát, mely alkalommal „A gályarab családja“, a jubiláns által olasz eredetiből fordított színmű adatik elő. A legmelegebben ajánljuk ezen előadást közönségünk figyelmébe. A ki 25 évet tölt e ama tövises pályán, mint annak egyik lelkes bajnoka, megérdemli a műpártoló közönség részéről az elismerést. Már magában ez a körülmény is remélünk engedi, hogy közönségünk, mely a jó ügy szolgálatában szerzett érdemeket méltányolni szokta, sietni fog ez alkalommal minél tömegesebben felkeresni a színikört. Deréki ur azonban nemcsak mint „a nemzet napzamosainak“ egyik derék tagja, hanem mint író is előnyösen ismert névre tett szert. A városunkban háromszor telt ház előtt adott „Gábor Áron“ című színművén kívül több színdarabja úgy a

fővárosban mint a vidéken folytonosan reper-toáron van. Ő írta a »Buzavirág« című népszin-művet, mely évekkel ezelőtt városunkban is több-ször köztetés mellett adatott elő. Ő írta »A kon-dorosi szép csaplárné« című népszinművet is, melyet közönségünk szintén ismer. »A szép Nádia« tavalý kétszer került színre nálunk telt ház előtt. Továbbá »Az eleven ördög« című közkedvelt-ségű operetthez is a szöveget ő dolgozta ki. A fel-soroltakon kívül még több műve van műsoron a hazai színpadokon s irodalmi munkássága más téren is számot tevő, mint bizonyítanak kötetekre menő apró dolgozatai. A hétfőn előadandó szin-művet, mely az olasz irodalom egyik legkitűnőbb terméke, szintén ő ültette át nyelvünkre. Szóval, Deréki ur nemcsak a színészet, hanem az iroda-lom terén is jelentékeny érdemeket szerzett lan-kadatlan munkásságával. Hiszszük, hogy az el-ismerés nem fog elmaradni, s azért ismételtlen ajánljuk a hétfői előadást a közönség figyelmébe.

— **A primási szék.** A lapokban közölt azon hír, mintha esztergomi primássá Vaszary Kolozs nevezetnék ki, — hivatalos forrás szerint — merő-ben alaptalan.

— **Iskolai millenium és évzáró ünnepély.** A hely-beli községi fiu- és leánypiskola ma (jun. 21-én) délután 3 órakor az ev. ref. templomban záró-ünnepélyt s kapcsolatosan iskolai milleniumot tart. A szülőknek és az érdeklődő közönségnek a növéndékek hazaíás énekeit és szavatait figye-lmébe ajánljuk. A programm következő: 1. Nyitá-nyul: »Szózat«; éneklük a leányok. 2. Megnyitó beszéd, Kovács István iskolaszéki elnök által. 3. Az ezredéves ünnepélyről: az iskola igazgatója által. 4. »Élj őseink hazája«; éneklük a leányok. 5. »Szeresd magyar hazádat«; szavalja egy V. o. fiu. 6. Jutalmak kiosztása. 7. »Isten áldd meg a magyart«; éneklük a fiúk. 8. »Mia haza?«; sza-valja egy VI. o. leány. 9. »Oh nemzetek nagy Istene«; éneklük a leányok. 10. Záró beszéd, egy V. o. fiu által. 11. »Fel, fel«; éneklük a fiúk.

— **A költő síremléke.** Raviczky Gyula síremlé-kéte h.ó 21-én leplezik le a budapesti kerepesi-uti temetőben. A kegyeletes ünnepélyt a Felső-társá-ság által alakított síremlék-bizottság rendezi. A szobormű — a mely egy szárkőfogán ülő busla-kodó géniuszt ábrázol, balkezeiben lanttal, jobbja-ban palmaaggal — tehetséges fiatal székely szob-rásznak Kőllő Miklós műve.

— **Értesítés.** A háromszékmegyei »Erzsébet« árvaházi rendes és bejáró növéndékek folyó tanévi záróvizsgája e h.ó 29-én d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig az elméleti, 30-án d. e. 8—12-ig a gyakorlati tan-tárgyakból az intézet helyiségében fog megtar-tatni. Minthogy külön értesítők ez alkalommal nem adatnak ki, ez uton kérjük fel a nemes szívű pártfogókat, szülőket, hogy a záró vizsgákon megjelenni sziveskedjenek. K. Váásrhelyt, 1891. június 14-én. Székely János ref. pap, iskolaszéki elnök. Nagy Károly iskolaszéki jegyző.

— **Elhaltak:** Albisi Bakosi Gábor e h.ó 16 án 72 éves korában, házassága 42-ik évében; Csüdör András Nyujtódón élete 69-ik évében, 14 évi há-zas élet után folyó h.ó 18-án. Géke poraikra!

— **Nagy szerencsétlenség egy Gyárban.** Mint Gyula-falváról írják, e h.ó 12-én az ottani fagyár iparvasut-ján levő gözsíkló sodronykötele elszakadt s a síkló lezuhant. Négy munkás szörnyet halt, többen pe-dig súlyosan megsebesültek. Egy év alatt már ez a harmadik baleset, mi a felügyelő közegeknek ellenőrzését nem valami dicséretes színben tűn-teti fel.

— **Éhenhalt a börtönben.** Egy Troppan környé-kén fekvő faluban, Hraleinben, rettenetes eset történt. A napokban a községi tömlőczen viz-sgálat volt s ez alkalommal halva találtak meg egy foglyot, kinek testét már a patkányok kikezdték. A vizsgálat konstataulta, hogy az illető egy süket-néma hűlye koldus, kit még Urnapján csuktak be s azután megfedkedeztek róla, úgy, hogy a sze-rencsétlen valószínűleg éhenhalt a fogságban. A vizsgálat folyik.

— **A táviratok reformja.** A kereskedelmi minisz-ter az általunk már jelzett távirat-reformok egy részére vonatkozó rendeletét kibocsátotta. A táv-iratok díjmentes kézbesítésének köre eddigelé a leadó táviróhivataltól számított két kilométernyi körület volt. A miniszter most elrendeli, hogy a díjmentes kézbesítési kör ezentul tekintet nélkül a távolságra a leadó táviróhivatal székhelyétől szolgáló községnek egész belső területe legyen. Mindazokért a táviratokért, a melyek a leadó táv-iróhivatal díjmentes kézbesítő körén kívül (pusztán, telepen, kaszányában, intézetben stb., avagy más községben) levő címre szólnak, a magyar birodalom egész területén 40 krajcárnyi kézbesi-tési díj jár ezentul, hacsak telegraf résztvevő

nincsenek czimezve, avagy postán nem küldendők tovább. Ezen egységes és állandó kézbesítési dí-jat mindenkor a feladónak kell lefizetnie, még pe-dig a távirat díjával egyszerre 50 forintig franko-jegyekben, 50 frton tul készpénzben, hitelezések-nél pedig a leszámolás alkalmával. Ehhez képest küldönczcel kézbesítendő belföldi táviratok czime elé a feladónak ezentul mindig ki kell írnia az (XP) jelt (experés payé, küldöncz fizetve). E-zel az új rendszerral megszűnik a letét, melyet eddig a küldönczcel kézbesítendő táviratoknál kívántak s mely temérdek herce-hurczának volt okozója. Egyuttal lehetővé válik küldönczös táv-iratoknak a címzettnek megterhelés nélkül olyan helyeken való feladása is, a hol nincs táviróhiva-tal t. i. zárt távirólappal, a mely esetben a 40 krnyi kézbesítési díjnak megfelelő frankójegy, épp úgy, miként a 35 krt netán meghaladó táv-iródíjra eső értékjegy, a zárt távirólappal belső olda-lának erre kijelölt helyére ragasztandó. A hazai vasuti táviróhivatalok által kézbesítendő távira-tokra július 1-jével szintén életbe lépnek az új intézkedések, mindazáltal oly eltéréssel, hogy a községtől távol eső vasuti táviró-állomások díj-mentes kézbesítő köre csakis az illető pályaudvar területére terjed és hogy innen a községbe kézbe-sítendő táviratokért a feladónak kézbesítési díj fejében tizenöt krajcárt kell fizetnie frankójegy-ben, távolabbra szoló táviratokról pedig természet-esen itt is 40 krajcárt. Az Ausztriával, az okku-pált tartományokkal és a külfölddel való távirat-forgalomra az új határozatok egyelőre nem ter-jednek ki.

— **London ország.** London városának lakossága a mostani népszámlálás adatai szerint 5.633.332. Ez annyit jelent, hogy Londonnak fél millióval több lakosa van, mint a 27 legnagyobb angol vi-déki városnak együttvéve. Bátran nevezhetni a rengeteg várost London-országnak, mert több a lakosa, mint akárhány európai országnak. Ezek: Bulgária, Dánia, Görögország, Norvégia, Portu-gália, Szászország, Svédország, Svájc. Még ekla-tánsabb eredményű az összehasonlítás a legna-gyobb angol gyarmatokkal. Kanada ép úgy, mint Ausztrália körülbelül akkora, mint egész Európa, s azt a kis pontot Európá térfekvésén, melyet Lon-donnak neveznek, körülbelül fél millióval több ember lakja, mint Kanadát s körülbelül két annyi, mint Ausztráliát.

— **Hiram S. Maxim repülőgépe.** Hiram S. Maxim, a genialis yankee, kinek érdemei a villamos vilá-gítás és az ismétlő fegyverek tökélesbítése terén eléggé ismeretesek, nagy dologban tőri most a fejét. Már több év óta foglalkozik egy repülőgép eszméjével, a melylyel óriási forradalmat remél előidézni nemcsak az újkor hadviselésének, hanem a népek közlekedésének módjaiban is. A gép je-lenleg utban van Angolország felé, a hol komoly próbának lesz átvétele. Alakja hasonlít egy óriási selyemsárkányéhoz, erre lesz ráfüggesztve a hid, gépekkel és hajtócsavarral felszerelve, a melyek-nek feladatuk a sárkányt a levegőn való keresztül-hatolásra segiteni. Maxim meg van győződve róla, hogy a gép szerkezetével sikerült utatnozni a ma-darak repülési módját. Hiszi, hogy gépe képes lesz óránkint 100 angol mértföldet, vagy még többet megtenni a levegőben; béke idején óriási személy-vagy teherrakományt szállítani, háboru idején di-namitot vinni, a melylyel az ellenség lakóhelyeit kényelmesen tönkre lehet tenni. A legutodmányo-sabb alapon kezdett Maxim eme munkájába. Hideg vérrel, papírral és írónnal a kezében számolt, lé-pésről-lépésre haladva, semmit találmára fel nem tételezve és figyelemba véve minden láthatatlan akadályt, a mely meghiusíthatná vagy meglassi-tatná sikerét. Ő, a ki fegyvereket talált fel, melyek önműködően sütnék el 1000 töltést egy gépezet segélyével, melynek egyedüli hajtóereje a puska „rugása”: ő ismeri a nehézségeket, a melyek egy találmány sikerének útjába állanak. Ő, a ki Edi-sonnak utmutatója volt, a ki Westonnal kezét fogva haladt a járatan uton, mely az elektromos világítás eredményes megvalósításához vezetett, tudja, hogy hogyan lehet feladni sikertelen eszmé-ket és küzdeni új, megmagyarázhatatlan problémák mellett. Jelenlegi newyorki látogatása alkalmá-val gépét részletesen elmagyarázta és leírását eme szavakkal fejezte be: »Már eddig is 45.000 ara-nyat költöttem a gépre. Ha jól működik és én hi-szem, hogy fog — egy nagy csomó szalmát vásá-rolok, reá írom, hogy »dinamit«, aztán lehajtom az angol kormányhoz megrendelésért. Nincs esz-köz, a mely e gép ellen oltalmazhatna. Egy tonna gliczerint hajít le akárhova és senki meg nem akadályozhatja ebben. Bemegy az ellenség orszá-gába és dinamitot dob a gázgyárakra, vízművekre, hidakra, ezek a tárgyak azok, a melyeket meg kell semmisitenie. A szegény baka helyett, a ki-nek puskájában kézből kell megállnia a csata tűzét, a hatalmas urak, a kik a háborút csinálják, fogják huzni a rövidebbet. »Egy orosz tiszt, a kinek el-magyaráztam a dolgot, így vélekedett: Ez meg fogja változtatni az egész világot egy fél év alatt.«

— **Az oroszországi zsidóüldözés.** Hogy mily fa-natizmus vett erőt az orosz kormányban a zsidók

gyűlöletében és üldözésében, annak igen érdekes jelét adja a Times pétervári levelezője. »Szó a vádlattoz« czimen egy könyv jelent meg egy pétervári nyomdában s a könyvben nem volt egyéb, mint hirneves orosz és külföldi államfér-fiak, írók, moralisták aranymondása az emberse-retetről. A könyvben a következő orosz írók sze-repeltek: Katkov, Akszakov, Csicserin, a varsói, pétervári érsekek, Tolosztój gróf, Szoloviev, Korolenks stb. A könyvben egy szó sem volt a zsi-dók jelenlegi bajairól, sem arról, a mi gyanut kelthetett volna, hogy az az orosz kormány ellen iratott. A cenzura felküldte a könyvet a minisz-teriumhoz, az pedig elrendelte, hogy a könyv ösz-szes példányait el kell égetni. Ugyancsak a Times írja, hogy Hirsch báró küldöttét, Arnold White-ot, a ki a zsidók kitelepítése ügyében járt Pétervá-ron, az orosz kormány előzékenyen fogadta. A görög zsidók sorsáról pedig a következő értesi-tést közöljük: Korfu és Zante városokból az utóbbi zsidóüldözések miatt napról-napra tömege-sen vándorolnak ki külföldre. Korfu városból 7000 zsidó közül csak 2000 maradt vissza, Zante városban pedig alig maradt 20—30 zsidócsalád. Csak az ágról szakadt szegény zsidók maradtak vissza. A kivándorlók legnagyobb része gőzhajón Amerikába indult.

— **Mai számunkhoz mellékelve** veszik olvasóink a »Budapesti Hírlap« a legelterjedtebb fővárosi politikai napilap előfizetési felhívását. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

A közönség köréből.*

Nyílt kérés tks Szabó Lázár tanító urhoz Mar-tonfalván.

Mindjárt egy éve, hogy az ön felhívására a martonfalvi és márkosfalvi népiskolai tanuló nö-vendékek közreműködésével egy májálissal ösze-kötött ezredéves ünnepély lett megtartva azon jótékony czéllal, hogy a tiszta jövedelem felerész-ben a márkosfalvi községi iskola javára fog for-díttatni.

Ezen ünnepélynek mind a tervezete, mind pedig a rendezése Martonfalván lett tényleg keresztül-vive és a jó eredményért annak idejében hálás kö-zszönetünket ki is fejeztük. E tekintetben mi nö-vendékeinkkel mint igénytelen közreműködők szerepelhetünk. Amde ezen ünnepély csak ennyi-ben lett befejezve, a végeredmény meg megoldva nincsen, elszámolás nem történt, nem tudjuk, mennyi volt a bevétel, mennyi a kiadás, mennyi a tiszta jövedelem s így mennyivel lesz jutalmazva a mi iskolánk.

Miután közönségünk a nevelésügy érdekét szí-vén hordja s annak egy szellemi, mint anyagi fejlődésére kiváló gondot fordít, ez okon többek által lettem megkérdezve ezen kérdés tárgyát képező jövedelem mibenállása felől.

Azért, hogy közönségünk is nyugodt legyen, másfelől pedig azért, hogy a még további haloga-tás miatt az elszámolás nehezítve ne legyen: arra kérem, hogy az említett ünnepély jövedelméről — iskolánk járandóságának kiadásával — elszá-molni sziveskedjen.

Nem veszi rossz néven, hogy e tárgyban nyil-vánonosan kerestem meg, miután egy korábbi ma-gán megkeresésemet válasz nélkül hagyta.

Márkosfalva, 1891. június hó 15-én.

Teljes tisztelettel:
Ifjabb Koos András,
iskolaszéki elnök.

A torjai Büdös ujjabb áldozata.

Quo usque tandem abutere patientia nostra? Meddig él vissza a jobb érzésű közönség béke-tűrésével a hatóság? Mikor fogja a hatóság az ugynevezett „Büdös“ barlangot vagy elzáratni, vagy a látogatások miatt a barlang bejárását őriztetni?

E hó 19-én egy altorjai fiatal leány a Büdösbe ölte magát ismét, mert az asszonya megverte. Az idén már a második ilyen eset. Kérünk erélyes eljárást.

Valaki.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalá-soknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Hol a legszebb és legtöbb butor
Brassóban?

9-10

PAPP FERENCZ

nagy butorraktárában

kapu-utca 48. sz. a.

Sz. 1737. k. i.
1891.

Hirdetmény.

Alattirt által közhirrre tétetik, miszerint a folyó évi egyenes adók a főkönyvben előíratnak, s felhivatnak az összes adózó polgárok, hogy adókönyvecskéjüket 8 nap alatt az adó előírása végett a városi adóhivatalhoz mutassák be, mert ellenkező esetben 1—5 frtig fognak megbüntettni.

Kéodi-Vásárhelytt, 1891. június hó 17.

Bartók Károly,
polgármester.

Sz. 1. k. p. v.
1891.

Hirdetmény.

Az 1892-ik évre érvénynyel bíró választók névjegyzéke a hármass küldöttség által összeállítottván, központi választmányunk felhívja a város jogosult lakosait, hogy ezen ideiglenes névjegyzéket, mely a polgármesteri hivatalnál július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 25-ik napjáig naponként d. e. 8 órától déli 12 óráig kitáve lesz, bárki betekinthei és délután 2 órától estéli 6 óráig azt lemásolhatja.

A fenn jelzett ideiglenes névjegyzék ellen 1891. július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 15-ik napjáig, tehát 10 napig, felszólásnak helye van. E felszólások a polgármesteri hivatalnál adandók be sily beadványban többen is felszólalhatnak.

Folyó évi július 5-től ugyanazon hó 25-ig a névjegyzék mellé a beérkezett felszólások is kitáve lesznek s azokra észrevételeit július hó 16-tól július hó 25-ig, tehát az utolsó 10 napon át, bárki megteheti.

A felszólamlások, ugyszintén az erre tett észrevételek bélyegmentesen a központi választmány-

3-3

hoz czimezve adandók be és a darab átvételéről kívánatra elismervény fog adatni.

Kézdí-Vásárhelyen, 1891. jun. 10.

Bartók Károly,
kp. v. elnök.

Kovács Dániel,
kp. v. jegyző.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorajegyek részletfizetés melletti eladására általunk

legelőnyösebb feltételek

melletti mindenhol felvételnek. Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Tsa

BUDAPEST,

Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

Egyetlen kíséret mindenkit meg fog győzni, hogy a

Zacherlin

csakugyan a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

minthogy — mint semmi más szer csodálatos erővel és gyorsasággal mindenféle rovert elpusztít, úgy, hogy annak nyoma sem marad! — Legalkalmasabban úgy használhatni, ha a Zacherlin-féle szórótokból hintik szét.

A Zacherlint semmi esetre sem szabad közönséges rovarporral összetéveszteni, mert Zacherlin egy sajátos különlegesség, mely sehol és sohasem kapható másképen, mint

Zacherl J. névvel ellátott lepecsételt üvegekben,

a ki tehát Zacherlint kér és valami rovarport papírzacskóban vagy dobozban elfogad, az bizonyára mindenkor rá van szedve. Valódi minőségben kaphatók

Kézdí-Vásárhelytt: Kovács Ferencz gyógyszer, Janos Géza gyógyszer és Csiszár Pál keresk. uraknál. Baróthon: Brandstätter Sándor urnál. Csik-Szeredában: Göczi Árpád urnál. Sepsí-Szentgyörgyön: Betegh Bálint, Molnár Jenő, Ötvös Pál és Séra István uraknál.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.